

Tuumatalkoot

Suomessa Tuplatiimi on tunnetuin ja kenties käytetyin luovuusmenetelmä. Tuplatiimi on Innotiimin kehittämä ja kouluttama menetelmä on mielestäni mainio ja toimiva. Olen itse ollut heidän koulutuksessaan ja käyttänyt menetelmää sovellettuna erittäin usein. Käsittääkseni Tuplatiimi tuotteena on syntynyt tuumatalkoista ja synektiikasta ja siksi käytän menetelmästä yleisnimitystä "Tuumatalkoot".

Innotiimin sivuilta sekä googlettamalla löytyy aiheesta runsaasti esimerkkejä ja materiaalia. Tässä kuitenkin oma näkemykseni asiasta.

Menetelmä

Tuumatalkoot on ryhmämenetelmä, jossa sopiva ryhmän koko on 10-20 luokkaa. Ryhmän suuri koko mahdollistaa sen, että sitoutuminen kyseiseen käsiteltävään asiaan muodostuu luonnostaan vahvaksi. Siksi talkoot on erinomainen työkalu ongelman jäsentelyyn, ideointiin, jalostamiseen ja sitouttamiseen.

Tuumatalkoot ei sisällä vallatonta ideointia juuri lainkaan ja siinä on menetelmän vahvuus ja puute.

Menetelmän kulku

Tarvitaan iso taulu ja luokkahuoneen tapainen tila. Pöytiä ei tarvita mutta ne sallitaan. Kullakin on oma istumapaikka. Taululla on ruudukko, jossa on rivejä ja sarakkeita A4 paperien kiinnittämistä varten. Innotiimi myy sopivaa taulua. Tosin taulun voi itsekin tehdä paljaalle seinälle. On hyvä jos ryhmässä on asiaa tuntevia mutta eri näkemyksiä edustavia jäseniä.

Menetelmässä oleellista ovat A4 kokoiset paperit, joihin kirjoitetaan vain yksi asia selkeästi isolla fontilla. Näiden lappujen liimaaminen ja järjestäminen ruudukossa muodostaa merkittävän osan prosessista. Toinen tärkeä asia on äänestäminen joko yksin tai parin kanssa. Eniten ääniä saaneet ehdotukset jatkavat prosessissa ja äänettömät karsitaan pois. Yleensä omia ehdotuksia ei saa äänestää.

Hyvä vetäjä on erittäin tärkeä onnistumisen kannalta.

1. vaihe, kohteen jäsentely ja määrittely

- Vetäjä pyytää miettimään käsiteltävää aihetta ja kirjaamaan yhden tärkeän asian per paperi. Aikaa muutama minuutti.
- Nyt sama toimeksianto parin kanssa, aikaa muutama minuutti.
- Pari vie omat lappunsa taululle
- Kukin pari esittelee sanallisesti omat avainsanansa
- Esittelyjen jälkeen kukin pari antaa omasta mielestään parhaille

- ehdokkailla valintamerkin, esim. plussan "+". Käytettävissä on esimerkiksi 4 plussia joita ei saa antaa omille ehdotuksille.
- Valintojen jälkeen ohjaaja ryhmittelee paperit siten, että karsitaan samat yhden lapun alle, ryhmitellään samat aiheet samalle sarakkeelle, poistetaan ne joille ei ole annettu kannatusta.

2. vaihe, ideoiden tuottaminen

- Jokainen miettii ja kirjaa ideoita sovitun asian puitteissa
- Parityönä sama aihe, ainakin 5 ideaa
- Pari vie tuotoksensa taululle
- Kukin työpari kuuntelee tarkasti muiden ideoita
- Kukin työpari arvioi ja äänestää parhaita, esim 3 kpl
- Tämän jälkeen vielä lisäksi kierros koska usein tulee esille uusia hyviä ideoita juuri tässä vaiheessa. Näistä voidaan tehdä vaikkapa uusi äänestys, jolloin taululle jää merkittävä joukko ideoita.
- Vetäjä poistaa ne joita ei ole kannatettu ja järjestää laput sopiviin aihealueisiin taululle tai seinälle.

3. vaihe, ideoiden arviointi

- Taululla on iso joukko ideoita ja nyt kukin työpari arvioi ideoita ja antaa parhaille pisteet. Käytössä on esimerkiksi 4 plussia, joista yhden voi antaa omalle ehdotukselle.
- Merkinnän jälkeen seuraa merkittävä vaihe kun kukin pari joutuu sanallisesti perustelemaan miksi antoi plussansa juuri näille ehdotuksille. Tavoitteena on myydä toisten keksimiä ideoita muille. Vain yksi sai olla oma. Tämä vaihe on myös vaikea koska hyvin herkästi työparit ovat innoissaan tai hermostuneita omasta esitysvuorostaan ja näin muiden kuuntelemiseen ei riitä energiaa. Tässä hyvällä vetäjällä on merkittävä rooli.
- Kun merkinnät on annettu niin merkittömät poistetaan ja parhaat pääsevät jatkoon. Näitä arviointeja ja kierroksia on syytä toistaa niin kauan kunnes ideoiden tai vaihtoehtojen määrä on riittävän pieni. Kolme on hyvä määrä ja viisi on jo aika paljon.

4. vaihe, jalostaminen

- Ideoista on tavoitteena rakentaa mahdollisimman hyviä ehdotuksia ja toteuttamiskelpoisia malleja. Alustava projektisuunnitelma voisi kuvata parhaiten tavoitetta. Nyt muodostetaan jokaiselle ehdotukselle projektiryhmä.
- Projektiryhmät kokoontuvat ja tekevät omasta ideastaan suunnitelman. Aikaa on rajatusti mutta kenties puoli tuntia on hyvä aika.
- Projektin esittely muille. Keskustelua tai jalostamista tarpeen mukaan. Tähän vaiheeseen voisi sopia vaikkapa fläppitaulutekniikka jos asiaa halutaan vielä jalostaa tai täsmentää.

5. vaihe, päätökset

- Päättämme miten suunnitelmat viedään käytäntöön ja hyödyksi.
- Projektisuunnitelmien tekeminen ja niiden valvonta.